

Indenrigsministeren (*Bardenfleth*):

De Forandringer, der gennem dette Lovforslag tilsigtes foretagne i de gældende Bestemmelser om Valg til Rigsdagen, angaa, som ærede Medlemmer ville vide, Bestemmelserne om Afstemning ved Folketingsvalg og ved Valgmandsvalg til Landstinget. Dette Æmne vil ikke være dette høje Ting ubekendt, eftersom det har været behandlet gennem Lovforslag, som have været fremsatte ved privat Initiativ her i Tinget og gentagne Gange i flere Samlinger have været vedtagne af dette høje Ting. Men den Form, hvori Lovforslaget nu foreligger, er ikke lidt afvigende fra den Form, hvori det tidligere er vedtaget i dette høje Ting. Da Sagen i Fjor her fra oversendtes til Landstinget, mødte Forslaget i det hele taget Sympati, for saa vidt som man ogsaa deroppe i det andet Ting erkendte, at der i Nutiden i de forskellige Lande var en Bevægelse hen imod Gennemførelse af skriftlig og hemmelig Afstemning, og at der i og for sig ikke var noget i Vejen for at gaa til den samme Foranstaltning hos os, for saa vidt man derved ønskede at opnaa forskellige Goder. Men naar man blandt disse Goder fortrinsvis nævnte dette at formindske det Valgtryk, som den nugældende Valglov kunde give Anledning til, var det Landstingets Anskuelse — særlig udtalt gennem den Udvalgsbetænkning, som fremkom fra det derom nedsatte Udvalg — at man helst burde gaa noget videre, dog det skal jeg senere komme ind paa. Det nedsatte Udvalg affattede en Ændring til det forelagte Forslag, hvori Udvalgets Flertal gav Udtryk for dets Ønske om en Reform paa dette Omraade, og denne Reform omhandlede kun Gennemførelsen af hemmelig Afstemning og Afskaffelse af Kaaring. Til lige udtalte Betænkningen, at man maatte ønske, at Regeringen vilde tage Sagen i sin Haand, for saa vidt det kunde anses for rigtigt at gaa videre, navnlig da til at henlægge Afstemningen ved Folketingsvalgene til de enkelte Kommuner. Det er paa Grundlag af det Forslag, som saaledes blev fremsat af Landstingsudvalget i Fjor, men som ikke kom til Behandling i Salen, at Regeringen har ment at burde gøre den foreliggende Sag til Æmne for et Regeringsforslag. Naar denne Sag tidligere har været til Behandling her i Tinget, have de skiftende Regeringer jo ingenlunde stillet sig uvillige over for Tanken om hemmelig Afstemning, men det er sket ud fra et ganske lignende Synspunkt som det, der efter, hvad jeg før omtalte, fandt Udtryk i Lands-

tinget under Behandlingen der i Fjor. Man har nemlig gjort gældende, at skal man gaa til denne Forandring, bør man gøre Skridtet fuldt ud — for saa vidt man sikkert vil naa videre i denne Retning af at hemme uberettiget Indflydelse paa Vælgerne Afstemning — ved at henlægge selve Afstemningen til Kommunerne. Det er jo saa, at selve Valghandlingen under de nuværende Former, saaledes som den er os overleveret fra vore Fædre, har kunnet stemme meget godt med Anskuelserne, da Grundloven blev given og den første Valglov vedtagen. Men ingen kan nægte, at det politiske Liv efterhaanden har antaget andre Former med Hensyn til Forberedelsen til de politiske Valg, og at selve Valghandlingen nu spiller langt mindre Rolle end tidligere. Den Vekselvirkning, som skal finde Sted mellem Valgkandidaten og hans Vælger, foregaar nu paa en Række Møder, der afholdes rundt omkring i Valgkredsen før Valgdagen, og der er der rig Lejlighed for de forskellige Kandidater til at mødes og udtale sig for Vælgerne. Og dernæst kan det ikke nægtes, at selve Valghandlingen, dette, at samtlige Vælgere i Kredsen skulle samles et bestemt Sted, paa den ene Side medfører den Ulempe for Vælgerne, at de ofte skulle drage en lang Vej hen til Valgstedet, og dernæst tillige giver Lejlighed til forskellig Agitation og uberettiget Indflydelse paa Vælgerne Stemmegivning, som jeg ikke nærmere behøver at udtale mig om, fordi det vil være alle de Herrer bekendt, hvorledes vore Valghandlinger foregaa. En saadan uberettiget Indflydelse paa Vælgerne, det, man med et kort Udtryk kalder Valgtryk, finder ganske sikkert Sted. Dette behøver jo ingenlunde at ske i Former, der komme i Kollision med Straffeloven. Det er jo ikke alene Valgtryk, den Paavirkning, der sker mellem over- og underordnede, men lige saa fuldt den, der foregaar mellem Standsfæller, hvor den ene paavirker den anden, idet det bliver kontroleret, hvorvidt han afviger fra sine Standsfæller i sin Afstemning. Det har altsaa været Regeringens Tanke, at en Reform til Modarbejdelse af Valgtryk burde gaa saa vidt som paa nogen Maade muligt, og man har ment, at en Reform, der kun gik ud paa Afskaffelsen af den nuværende Afstemningsmaade og Indførelsen af hemmelig Afstemning, ikke gik vidt nok. Det har imidlertid været umiskendeligt, at der i dette høje Ting har været megen Utilbøjelighed til at gaa saa vidt i denne Retning, som